

Opvolgrapport

BACHELOR ORTHOPEDAGOGIE

31/03/2023

1 Situering van de opvolgfase

De opvolgfase is een onderdeel van de bewaking van de opleidingskwaliteit in eigen regie, ook wel het **VARIOSO**-proces genoemd (**V**erkennen, **A**nalyseren, **R**eflectie-intern, **O**ptimaliseren, **S**piegelen, **O**pvolgen). De stap van de opvolgfase is een rapportering van de opleiding over hoe zij de aandachtspunten van het reviewpanel in de vorige fase heeft opgevolgd.

Kwaliteitskenmerk 1: Profiel, leerresultaten en curriculum

Feedback van het reviewpanel

Vragen/bemerkingen

1. De opleiding koos ervoor om de orthopedagogische doelgroepen in het curriculum thematisch te benaderen en (vanuit de inclusiegedachte) de doelgroepbenadering te verlaten. De feedback van studenten dat er in de opleiding een te grote klemtoon ligt op de doelgroep van mensen met mentale en fysieke beperkingen, wordt hier aan toe geschreven. Het panel raadt aan om de thematische werkwijze naar de studenten toe nog beter te expliciteren.

Tips voor de toekomst

- a. Het panel raadt aan om de groeigerichte focus niet enkel te leggen op de individuele student, maar ook op de rol die de student kan vervullen in de ontwikkeling naar een meer inclusieve maatschappij.
- b. Het panel raadt aan om de sterktes die er al zijn binnen het curriculum te koesteren (zoals de ontwikkelde leerlijnen). Het panel adviseert om al het mogelijke te halen uit de oefening om de OLR's te herzien (i.c. te vereenvoudigen) en de ambities uit de visie af te toetsen aan het nieuwe curriculum.

Opvolging door de opleiding

° Bemerking 1:

De thematische werkwijze in de OPO's 'Ondersteuningsmodellen en -praktijken' wordt bij de aanvang van deze OPO's toegelicht. Namelijk, er wordt steeds een thema met ondersteuningshandvatten behandeld dat voor studenten relevant is en dat kan worden toegepast op verschillende doelgroepen. In de les wordt een doelgroep toegelicht en worden de ondersteuningshandvatten m.b.t. het thema toegepast op een casus uit die doelgroep. Op het examen wordt er toepassing gevraagd bij mensen met andere uitdagingen of doelgroepen.

° Tip a:

De focus op de rol die de student kan vervullen in de ontwikkeling naar een meer inclusieve maatschappij, zit al volop verweven doorheen het huidige curriculum van de opleiding (oa. 'inclusie' als speerpunt én één van de verdiepingssporen) en zal, uiteraard, worden behouden binnen de nieuw ontwikkelde OLR's.

Als opleiding zijn we overtuigd van deze focus. Daarom ook maakte dit deel uit van de bevraging van stakeholders tijdens de focusgesprekken die we organiseerden op onze ortho-co dag van 26 oktober 2022. Aan de meer dan 40 deelnemende werkveldpartners werd gevraagd welke competenties er worden verwacht van een praktijkgerichte orthopedagoog. Competenties niet alleen gericht op micro- of meso-, maar ook op macroniveau. Ook bij de bevraging van partners uit het onderwijswerkveld in het voorjaar 2023, werd gevraagd naar de verwachtingen die ze hebben tav een bachelor orthopedagogie op gebied van maatschappelijke veranderingsprocessen. Een gelijkaardige bevraging werd, ook in het voorjaar van 2023, verricht bij de zorgvragers. De resultaten van deze bevragingen werden gepresenteerd op het OT van 17 mei 2023. Ze worden gebruikt als input voor het sprintteam dat de nieuwe OLR's zal uitschrijven tegen einde kalenderjaar 2023. Aansluitend zullen er leeruitkomsten worden geschreven en een grondplan opgemaakt.

Het belang dat de opleiding hecht aan de rol die een student kan vervullen in de ontwikkeling naar een meer inclusieve maatschappij blijkt tevens uit de visie-tekst van de opleiding die het kader vormt waarbinnen de OLR-oefening wordt uitgewerkt. (*Aansluitend bij OD: implementatie IKCO 'ruimte creëren'*)

° Tip b:

Deze tip met betrekking tot het OLR komt overeen met een driver zoals die door het ortho docententeam werd geformuleerd op de OT's van 26 oktober 2021 en 25 januari 2022. Tijdens de ortho co dag (26.10.2022) werden de deelnemende organisaties uit de social profit (43), zorgvragers (10), begeleiders, alumni en collega's uit het onderwijs, in focusgesprekken bevraagd als eerste stap om in een co-creatief proces tot een nieuwe OLR te komen. De analyse van deze gegevens vormde de start van het schrijfproces dat eind 2023 tot nieuwe OLR's zal leiden. Deze zullen op hun beurt de basis vormen voor een nieuw vereenvoudigd curriculum. De tip om de huidige sterktes hierbij te koesteren wordt zeker meegenomen.

In het uitschrijven van de OLR willen we parallel werken met de ontwikkeling van het Graduaat Orthopedagogische begeleiding.

Kwaliteitskenmerk 2: Onderwijsleeromgeving

Feedback van het reviewpanel

Vragen/bemerkingen:

1. Wat begrijpt Odisee onder holistisch en geïntegreerd evalueren? Het panel merkt dat de termen door elkaar gebruikt worden en dat het voor docenten niet duidelijk is wat de organisatie met deze termen bedoelt.
2. Het panel vindt het een goed idee van de opleiding om studenten te laten nadenken over hun specifieke bijdrage binnen een multidisciplinaire samenwerking, via het uitbouwen van samenwerkingen met andere opleidingen.

3. Het panel vraagt zich af of binnen de tool MyCompass ook niet moet worden opgenomen hoe de student groeit in het opnemen van zijn of haar verantwoordelijkheid in het evolueren naar een inclusievere samenleving. Het samenlevingsaspect niet ook een plaats moet krijgen binnen de tool MyCompass.

Tips voor de toekomst

- a. Het panel raadt aan om samenwerkingen met andere opleidingen niet te beperken tot de eigen cluster, maar bijvoorbeeld ook samenwerkingen met culturele opleidingen of bio-opleidingen te verkennen.
- b. De vaste structuur van hoger onderwijs staat soms haaks op het uitbouwen van intensieve samenwerkingen met het werkveld. Het panel raadt aan om aan de slag te gaan met deze uitdaging en te bekijken wat de mogelijkheden zijn.
- c. Het panel raadt aan om verder in te zetten op activiteiten die de campus openbreken.
- d. Het panel raadt aan om een meer flexibel aanbod voor werkstudenten uit te bouwen.

Opvolging door de opleiding

° Bemerking 1:

We werken vanuit de opleiding mee aan de Odiseebrede sprint 'Geïntegreerd evalueren'. Dit leverde een begripsafbakening op (januari 2022). In de professionaliseringsweek SAW (februari 2023) was er een sessie voorzien rond holistisch en geïntegreerd evalueren. Omstandigheden hebben ervoor gezorgd dat het overgrote deel van het team deze sessie niet kon volgen, dit wordt hernomen op OT-niveau (AJ 23-24). *(Aansluitend bij OD: implementatie IKCO 'professionele kern, eigenaarschap, geïntegreerd evalueren)*

° Bemerking 2 en tip a:

Op de onderwijsontwikkelgroep op clusterniveau (OOG) van 11.10.22 kwam ter sprake hoe we het multidisciplinaire werken zichtbaar kunnen maken in de opleidingen bv. door thematisch werken, door te tonen (kans voor OPO 'zorgvernieuwing' in OF3), door het OPO 'projecten' als plaats te gebruiken om met studenten, werkveld en docenten aan een probleemstelling te werken. Multidisciplinair werken is een deel van het IKCO-kader en wordt verder opgenomen door het IKCO team en binnen het IKCO proces. We willen de opportuniteiten die de verhuis van de lerarenopleiding Odisee naar campus Dilbeek ook op dit vlak verkennen en aangrijpen (vb. Ortho's in onderwijs)

° Bemerking 3:

Is relevante en terechte vraag. Dit wordt alvast verder opgenomen met de mensen die MyCompass mee aansturen. Binnen de POP-leerlijn wordt er momenteel in MyCompass gewerkt vanuit 'My Dream', de keuze ligt hier bij de individuele student.

° Tip a:

Cfr supra

° Tip b en d:

Vanaf volgend AJ richt de opleiding, samen met de bacheloropleiding Gezinswetenschappen, de micro-degree 'Werken met mensen: basisvaardigheden' in. Deze micro-degree is vooral gericht op mensen in het werkveld. Onder andere de moeilijke personeelsinstroom maakt dat mensen met andere kwalificaties, functies opnemen die voorheen ingevuld werden door praktijkgerichte orthopedagogen. Door het volgen van deze micro-degree, die afgestemd is op werkende studenten, kunnen basiscompetenties worden verworven. De eerste reacties uit het werkveld zijn uiterst positief (vb. werkveldpartner Tonuso die deze micro-degree 'opneemt' in hun VTO-beleid voor personeelsinstroom). *(Aansluitend bij OD: 'micro-degree - werken met mensen: basisvaardigheden')*:

Vanaf september 2024 hoopt de opleiding het Odisee-Ortho-aanbod uit te breiden met een Graduaat Orthopedagogische Begeleiding. Een groot deel van onze focus ligt momenteel op de ontwikkeling van dit graduaat (macro-doelmatigheid, TNO, ...). Tijdens dit ontwikkelwerk, in nauwe samenwerking met het werkveld, wordt er gestreefd naar een aanbod dat toegankelijk is voor werkstudenten. We zijn ervan overtuigd dat dit tevens inspirerend en bevruchtend kan zijn voor onze bacheloropleiding. Dit onder meer in functie van flexibilisering van het aanbod. Daarnaast past dit in 'inclusief curriculum' uit het IKCO-kader en wordt dit mee opgevolgd door het IKCO-team. Een persona-oefening kan hiertoe bijdragen. In Odisee is een OOF rond volwassen leerders gestart (trekker: Elisabeth Adriaens). Collega Anik Stevens volgde op de co-creatiedag de sessie 'persona's levenslang lerende als toetssteen voor aanbod en ondersteuning' (Cloë Vander Stuyft en Karen Mafrans). In de banaba Psychosociale Gerontologie werden deze reeds gebruikt als toetssteen. We willen dit ook binnen Ortho gebruiken. *(Aansluitend bij OD: 'macrodoelmatigheid en TNO Graduaat Orthopedagogische Begeleiding')*

° Tip c:

Dit sluit aan bij tip a van kwaliteitskenmerk 4 en wordt daar besproken.

Kwaliteitskenmerk 3: Begeleiding van studenten

Feedback van het reviewpanel

Vragen/bemerkingen:

1. Het panel waardeert de werkvorm van de leergroepen in het eerste jaar enorm en vraagt zich af of het zinvol zou zijn om deze werkvorm nog meer in te bedden in de opleiding.

Tips voor de toekomst

- a. Het panel raadt aan om de informatiedoorstroom in het digitale ecosysteem te blijven bewaken en na te denken over wat en hoe er best gecommuniceerd wordt. Het panel raadt de opleiding aan om na te denken over een *mail policy*.
- b. Het panel raadt de opleiding aan om zeker verder te werken met het nieuwe competentiemodel om de groei van de student in kaart te brengen, maar vraagt tegelijk om kritisch te kijken naar de POP-vakken en hierin meer te differentiëren (ook vanuit het motto '*less is more*').

Opvolging door de opleiding

° Bemerking 1:

In het keuze OPO 'Integratieve Groepscoaching' begeleiden studenten uit de derde opleidingsfase, initieel in duo met een leergroepcoach en in semester 2 zelfstandig, een leergroep uit de eerste opleidingsfase. Ze worden hierbij op hun beurt begeleid door de docent van dit OPO. We nemen de opportuniteit die de deelname aan het project 'Boost for Young Professionals' biedt te baat, om de methodiek 'leergroepen' ook in te zetten ter ondersteuning van onze recent afgestudeerde alumni in het kader van levenslang leren.

° Tip a:

De opleiding maakte deel uit van pilootproject m.b.t. de communicatie naar studenten vanuit het studentenportaal. We zetten in op het in kaart brengen welke andere digitale vormen van leren en informeren we gebruiken in de ruimere leergemeenschap die we vormen met stakeholders (bovenop docenten en studenten; alumni, werkveld, opleidingen uit de cluster SAW,...).

We zetten in op de ontwikkeling van een digitale communicatiestrategie en beslissen met het OT hoe we het brede ecosysteem gaan gebruiken en optimaliseren voor onze opleiding.

Docenten worden ondersteund in de implementatie van het nieuwe systeem. Studenten worden van bij de start van de opleiding gecoacht in het optimale gebruik van de ruime digitale leeromgeving. De community in Toledo is afgebouwd. De communicatie op opleidingsniveau gebeurt via het DES, op OPO niveau via TOLEDO. *(aansluitend bij OD: 'digitaal ecosysteem uniformiseren')*

Elk docent geeft bij de start van een student binnen zijn/haar OPO aan hoe de communicatie 'student-docent' zal verlopen (via teams, mail...binnen welke tijd, enz...)

° Tip b:

De POP leerlijn werd onder ogen genomen. Als eerste resultaat werd de vorm van het OPO POP in opleidingsfase 2 aangepast (AJ 23-24) naar oa een stap tweedaagse waarbij studenten vanuit ervaringsleren verder werken aan hun persoonlijke ontwikkeling.

Kwaliteitskenmerk 4: Betrokkenheid van stakeholders

Feedback van het reviewpanel

Vragen/bemerkingen:

1. Er zijn al veel ramen gemaakt in de muur tussen opleiding en werkveld, waardoor werkveld en opleiding elkaar kunnen zien en met elkaar kunnen interageren maar muren zijn er nog niet echt gesloopt.

Tips voor de toekomst

- a. Het panel raadt de opleiding aan om het gegeven 'open campus' nog sterker uit te bouwen en dit meer als troef naar buiten te brengen. Op die manier zet de hogeschool haar eigen bijdrage in het ontwikkelen van een meer inclusieve maatschappij in de verf.

Opvolging door de opleiding

° Bemerking 1 en tip a:

Na de succesvolle editie van dit academiejaar (22-23) hebben we beslist om de Ortho-CO-Dag jaarlijks te herhalen (volgende editie 25.10.2023). Het is een unieke gelegenheid om de opleiding te

'tonen', af te stemmen met onze stakeholders., nieuwe samenwerkingsverbanden te creëren...de campus open te breken. Enkele van de nieuwe samenwerkingen tijdens dit academiejaar vonden hier hun oorsprong. Voorbeeld hiervan is het project 'forumtheater' dat we samen met studenten uit OF 3 uitwerkten in het werkveld (Ruyskenskeld vzw). Er loopt momenteel tevens een bachelorproef rond het concept van 'open buurtcampus' (inspiratie uit Hogeschool Amsterdam). (*Aansluitend bij OD: 'co-creatie werkveld/dienstverlening'*)

Meer om meer werkveldpartners gebruiken de campus als plaats om eigen activiteiten en/of vormingen te organiseren (Fedasil, 1G1P, Memo, Pasvorm, ONW...) dit biedt extra troeven om op termijn co-creatieve authentieke leeromgevingen te realiseren.

Kwaliteitskenmerk 5: Internationalisering, toegepast onderzoek en maatschappelijke dienstverlening

Feedback van het reviewpanel

Vragen/bemerkingen:

1. Als de opleiding sterker wil inzetten op onderzoek en internationalisering, dient ze zich te bezinnen over wat er kan wegvallen voor docenten.

Tips voor de toekomst

- a. Het panel raadt de opleiding aan om zowel wat internationalisering als wat de nexus onderwijs-onderzoek betreft duidelijke keuzes te maken waarop de opleiding wil inzetten.
- b. Het panel raadt de opleiding aan om het goede van de nasleep van de pandemie mee te nemen. Internationalisering kan ook via digitale weg gerealiseerd worden.
- c. Het panel raadt aan om - ook wat internationalisering betreft - te bekijken waar er opportuniteiten 'in de buurt' zitten. Zoek synergieën met andere opleidingen en partners in de buurt om rond internationalisering te werken.

Opvolging door de opleiding

° Bemerking 1 :

'Ruimte creëren voor docenten' is de primaire driver voor het IKCO-team. Een eerste sprint (voorjaar 2022) had als opzet het detecteren en wegwerken van overlap in het curriculum. Hierbij was en is het niet de bedoeling de aldus vrijgekomen tijd in het OPO, opnieuw in te vullen maar er net voor te zorgen dat docenten ruimte krijgen om, onder andere, op dit deze vlakken te kunnen investeren.

Aansluitend bij OD : 'werken in DIW werken in co-creatie'

° Tip a, b, c :

De ankerpersonen Onderzoek, Internationalisering en Maatschappelijke Dienstverlening tekenden samen een meerjarenplanning uit. Hierbij ligt de focus op het versterken van de kruisbestuiving en samenwerking tussen de drie ankerpersonen, op het sensibiliseren en motiveren van het ortho-team om zelf in te zetten op onderzoek, dienstverlening en internationalisering en op de visibiliteit en samenwerking met het werkveld en (internationale) partners.

Door deze samenwerking willen we ook tegemoetkomen aan de door de commissie geuite bezorgdheid om enerzijds duidelijke keuzes te maken en anderzijds de haalbaarheid binnen de workload voor de docenten. Zo hebben we tijdens de ortho-codag ons werkveld ook bevraagd naar hun verwachtingen en noden op vlak van dienstverlening (oa. 'Hoe ziet voor jullie een ideale samenwerking eruit met onze opleiding als het gaat over dienstverlening? Rond welke thema's willen jullie graag (meer/beter) samenwerken?,...). Idem op vlak van onderzoek (Welk thema leeft er momenteel in jullie organisatie en zou ondersteund kunnen worden door een actie-onderzoek?...) en op vlak van internationalisering (Wie zijn jullie contacten met buitenlandse partners, rond welke thema's werken jullie samen of inspireren jullie elkaar...). Door deze inventarisatie kunnen we bij het kiezen waar we als opleiding op inzetten ook rekening houden met de noden van de stakeholders.

De door het panel geformuleerde tips werden meegegeven aan de drie betrokken ankerpersonen. *(Sluit aan bij OD 'samenwerking Onderzoek, dienstverlening, internationaliseren creëren leerwinst')*

Op 15/06/2023 vond het opvolgesprek met de directie plaats op basis van een eerste voorlopige rapportering over de opvolging van de aanbevelingen van het expertenpanel (spiegelfase VARIOSO). De opleiding verwerkte vervolgens de feedback van de directie in bovenstaand opvolgingsverslag.

Aanwezigen:

- *Ann Verreth, algemeen directeur*
- *Ann Martin, directeur onderwijs*
- *Paul Garré, directeur onderwijsontwikkeling en kwaliteitszorg*
- *Tanja Nuelant, clusterdirecteur sociaalagogisch-werk*
- *Bart Van den Steen, opleidingshoofd orthopedagogie*
- *Anik Stevens, ankerpersoon kwaliteitszorg cluster sociaal-agogisch werk*
- *Brent Pauwels, voorzitter ASR*
- *Ann Van Der Kelen, dienst onderwijsontwikkeling en kwaliteitszorg*
- *Sofie Metsers, dienst onderwijsontwikkeling en kwaliteitszorg, verslaggever*